

des indtræden, hvis fravigelsen er til ugunst for den *erstatningsberettigede*.

Med hensyn til reglerne i §§ 1–16 og § 26 medfører § 27, stk. 1, f. eks., at ansvarsbegrænsninger, der vedrører udmålingen af erstatningen, er ugyldige, medmindre de har særlig lovhjemmel. Ansvarsfraskrivelser, der vedrører ansvarsgrundlaget, er ikke omfattet af reglen. Sådanne fraskrivelser af ansvar skal bedømmes efter de hidtil gældende regler.

Af hensyn til den *erstatningsansvarlige* har man fundet, at der ikke inden en skades indtræden gyldigt kan aftales fravigelse af § 17, stk. 1 (regres for sociale ydelser, pensioner og forsikringer), § 19, stk. 1 og 3 (ansvar for skade, der er dækket af forsikring), § 20 (selvforsikringsreglen), § 22, stk. 2 (regres for personforsikringer), § 23 (arbejdstagers ansvar), § 24, stk. 1 (den almindelige lempelsesregel) og § 25 (fordelingen af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige).

§ 25 kan dog fraviges for skader, der forvoldes ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed.

Det forhold, at § 19, stk. 1 og stk. 3, og § 20 er ufravigelige, betyder, at det, inden en skade er indtrådt, eksempelvis ikke kan aftales, at der er erstatningsansvar, selv om der er tegnet forsikring, og at en selvforsikrer ikke vil kunne skabe sig en bedre retsstilling end en skadelidt, der har tegnet forsikring. Indgås aftaler af den nævnte art, efter at skaden er indtrådt, har de i øvrigt kun virkning for den erstatningsansvarlige, hvis denne er deltager i aftalen.

§ 22, stk. 1, kan frit fraviges, idet der i dette tilfælde ikke er hensyn at tage til den erstatningsansvarlige eller erstatningsberettigede.

§ 24, stk. 1, er den almindelige lempelsesregel, og da den er en beskyttelse mod skadevolderen mod erstatningskrav, der ville føre til urimelige resultater – en slags »sikkerhedsventil« – kan den ikke fraviges.

§ 25 kan som nævnt fraviges med hensyn til skader, der forvoldes ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed. Dette skyldes bl. a., at § 25 finder anvendelse i kontraktforhold, hvor det

ikke kan udelukkes, at det kan være rimeligt og praktisk på forhånd at aftale den indbyrdes hæftelse i tilfælde af solidarisk ansvar.

Til kapitel 4

Kapitlet indeholder regler om, hvornår loven træder i kraft, ophævelse af en række lovbestemmelser, der afløses af lovforslaget, samt et forslag til ændring af arbejdsskadeforsikringsloven.

Til § 28

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. oktober 1984, og at de ny regler skal finde anvendelse på erstatningsansvar for skader, der indtræder efter lovens ikrafttræden. Retsvirkningerne af skader indtruffet forinden skal bedømmes efter de hidtil gældende regler. Forslaget har således ikke tilbagevirkende kraft. Det kan i den forbindelse oplyses, at arbejdsskadeforsikringsloven, da den blev gennemført i 1978, kun fandt anvendelse på skader, der indtrådte efter lovens ikrafttræden.

Til § 29

Efter bestemmelsen ophæves en række lovbestemmelser, der afløses af lovforslaget.

Forsikringsaftalelovens § 25 afløses således af reglerne i §§ 19 og 22.

§ 15 i ikrafttrædelsesloven til straffeloven afløses af en række af reglerne i kapitel 1 og af § 26.

Reglen i arvelovens § 14, stk. 3, 2. pkt., afløses af § 18, stk. 3.

Bestemmelserne i sømandslovens § 53, stk. 3, 2. pkt., og sølovens § 67, 2. pkt., indeholder regler om lempelse af arbejdstagers ansvar og afløses af forslagens § 23.

Til § 30

Efter bestemmelsen foreslås arbejdsskadeforsikringslovens § 55 ændret, således at der ikke er regres mod den erstatningsansvarlige for ydelser, som forsikringsselskabet har udbetalt i henhold til arbejdsskadeforsikringsloven. Om baggrunden for bestemmelsen henvises til bemærkningerne til § 17, stk. 1.